

Секція: Світова і регіональна економічні інтеграції

АБДІН А. В.

студентка 5 курсу, напрямку підготовки «Фінанси і кредит»

ТЕРЕЩЕНКО Т. Є.

к.е.н., доцент кафедри фінансового та банківського менеджменту

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпропетровськ, Україна

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТОВОМУ ПРОСТОРИ

У сучасній світовій економіці ринок страхових послуг виконує надзвичайно важливу роль. Через даний ринок відбувається перерозподіл ризиків і грошових потоків, створюються умови для підвищення рівня соціального захисту населення, залучення страхового капіталу для інвестування як національних економік, так і в міжнародному масштабі. У результаті світовий ринок страхових послуг сприяє інтеграції національних економік у систему світового господарства й активізує процеси глобалізації.

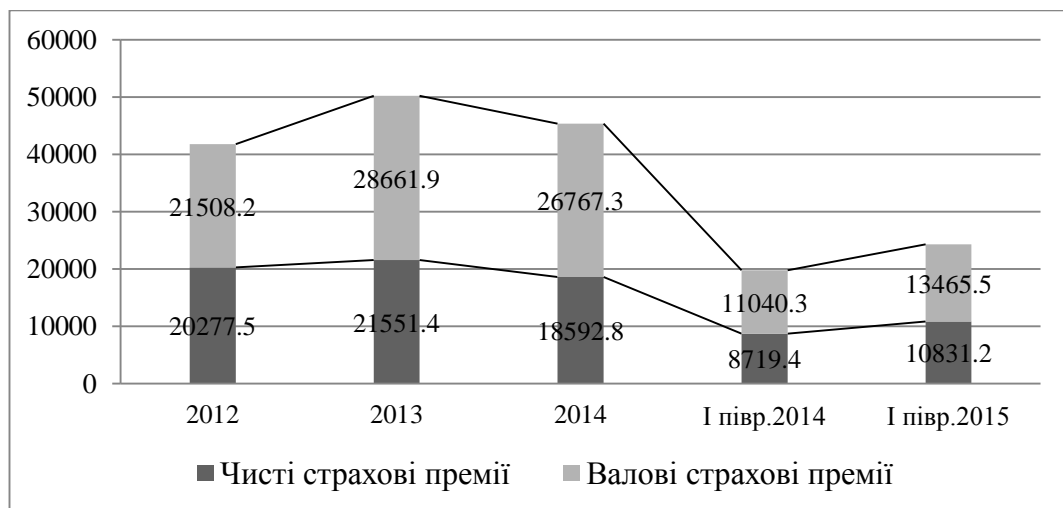
Необхідно узагальнити сутність та основні тенденції розвитку страхового ринку України та окреслити аспекти впливу глобалізаційних процесів на вітчизняний ринок страхових послуг. Визначити основні чинники, які впливають на розвиток страхового ринку в Україні.

Більшість вчених визначають «страховий ринок» через економічні відносини щодо купівлі-продажу страхових послуг, фактично ототожнюючи його з «ринком страхових послуг». Але страховий ринок є більш загальним поняттям, включаючи ринок страхових послуг, повноцінне існування останнього неможливе без провадження страховиками, як фінансовими посередниками, діяльності щодо формування та розміщення страхових резервів [7].

Ринок страхових послуг України залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків. За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так за I півріччя 2015 року порівняно з аналогічним періодом 2014 року, кількість компаній зменшилася на 26 СК [3].

За I півріччя 2015 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила 12 525,6 млн грн (або 93,0% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – 939,9 млн грн (або 7,0% від загальної суми страхових премій). Обсяги валових страхових премій за I півріччя 2015 року збільшилися порівняно з I півріччям 2014 року на 22,0%, чисті страхові премії збільшилися на 24,2%.

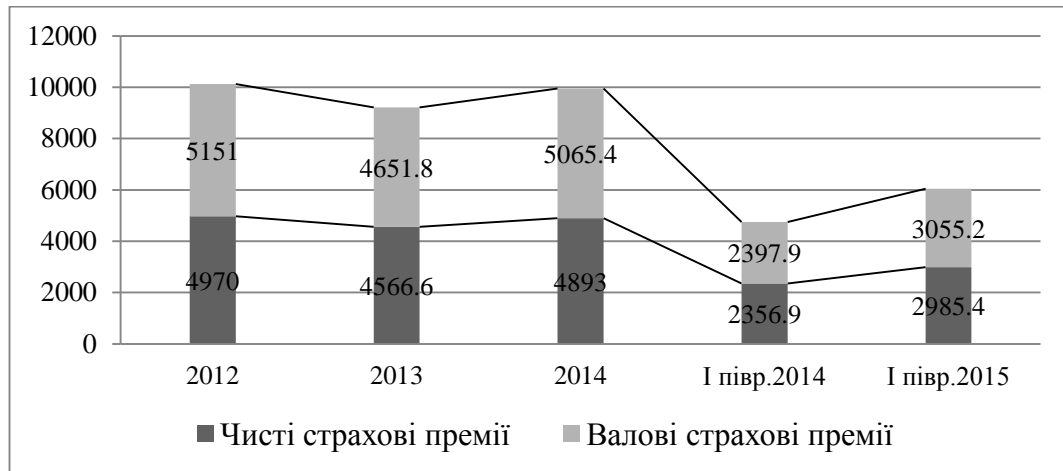
**Рисунок 1. Динаміка страхових премій за 2012 – 2014рр.,
I півріччя 2014 – I півріччя 2015рр.**

Розмір валових страхових виплат за I півріччя 2015 року становив 3 055,2 млн грн, у тому числі з видів страхування, інших, ніж страхування життя – 2 772,8 млн грн (або 90,8%), зі страхування життя – 282,4 млн грн (або 9,2%). Валові страхові виплати за I півріччя 2015 року збільшилися на 27,4% (до 3 055,2 млн грн) порівняно з I півріччям 2014 року, чисті страхові виплати збільшилися на 26,7% і становили 2 985,4 млн грн.

Зростання валових та чистих страхових виплат у I півріччі 2015 року порівняно з відповідним періодом 2014 року здебільшого пов'язане зі збільшенням на 192,7 млн грн (або в 2 рази) валових та чистих страхових виплат при страхуванні життя [3].

**Рисунок 2. Динаміка страхових виплат за 2012 – 2014рр.,
I півріччя 2014 – I півріччя 2015рр.**

Незважаючи на значні темпи приросту основних показників діяльності страховиків, страховий ринок України є недостатньо розвиненим. Фактори, які стримують розвиток ринку страхових послуг: недостатній рівень капіталізації та низька якість активів; низька якість страхових послуг, що не дає змоги конкурувати в умовах глобалізації; низький рівень довіри та страхової культури населення; істотною загрозою для сучасного страхового ринку є відтік капіталу за кордон; глобальні ризики, зумовлені циклічним характером розвитку світової економічної та фінансової систем, неможливістю передбачити час та масштаб чергової кризи; недосконалість нормативно-правового регулювання у сфері страхування [1; 5; 4].

Також потрібно зауважити, що порівняно зі світовими тенденціями національний страховий ринок має незначні масштаби, на Україну припадає менше 1% страхових премій, отриманих у світі, а частка валових страхових премій у ВВП приблизно 3%. Це свідчить про проблеми,

пов'язані із забезпеченням сталого розвитку вітчизняного страхового ринку [2].

Можна виділити наступні стратегічні напрями подальшого розвитку міжнародного страхового ринку в умовах глобалізації: перерозподіл лідерських позицій від розвинених країн до країн, що розвиваються; підвищення конкурентної боротьби між найбільшими транснаціональними корпораціями за розширення на міжнародному страховому ринку; поява нових видів страхових послуг, які відповідають сучасним потребам ринку; подальше об'єднання страхового, банківського та фінансового капіталів насамперед для підвищення капіталізації компанії [6].

Позитивні наслідки впливу глобалізації світового ринку страхових послуг на ринок страхових послуг: залучення іноземних інвестицій у розвиток страхової інфраструктури; підвищення капіталізації та ємності національної страхової галузі; розширення структури та підвищення якості страхових послуг.

Негативні наслідки впливу глобалізації світового ринку страхових послуг на ринок страхових послуг: втрата національного контролю над страховими резервами та інвестиційними коштами; обмеження впливу держави на соціальну політику в галузі пенсійного та медичного страхування; експансія великих іноземних страховиків.

Отже, глобалізаційні процеси вимагають від України: вдосконалювати державне регулювання страхової діяльності, поліпшувати якість обслуговування, розширювати асортимент страхових послуг, що зумовлено новими видами ризиків (інформаційних, пов'язаних з іноземними інвестиціями, з будівництвом за кордоном), збільшувати обсяги статутних фондів страхових компаній, що сприяє фінансовій стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності.

Література:

1. Акімова Л. М. Сучасний стан та проблеми розвитку страхового ринку в Україні / Л. М. Акімова // Ефективність державного управління. - 2014. - Вип. 40. - С. 475-481. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/efdu_2014_40_61.pdf.
2. Крупка І. Детермінанти розвитку страхового ринку України в умовах глобалізації / І. Крупка // Моделювання регіональної економіки. - 2013. - № 2. - С. 243-254. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Modre_2013_2_24.pdf.
3. Підсумки діяльності страхових компаній за I півріччя 2015 року. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/stat>.
4. Рудь І. Ю. Перспективи розвитку страхового ринку України / І. Ю. Рудь, І. В. Копитіна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. - 2015. - № 1. - С. 77-81. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvmduce_2015_1_16.pdf.
5. Сова О. Ю. Проблеми та перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні / О. Ю. Сова // Наука й економіка. - 2015. - Вип. 1. - С. 42-48. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nie_2015_1_9.pdf.
6. Шевченко В. І. Визначення стратегічних напрямів подальшого розвитку міжнародного страхового ринку в умовах глобалізації / В. І. Шевченко // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. - 2014. - № 10. - С. 230-236. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nivif_2014_10_36.pdf
7. Шолойко А. С. Страховий ринок України: підходи до його класифікації та періодизації / А. С. Шолойко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2014. - Вип. 200(3). - С. 94-102. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnau_econ_2014_200\(3\)_16.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnau_econ_2014_200(3)_16.pdf).